

شورای حالي حوزه علميه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

حوزه علمیه قاسم بن الحسن علیهم السلام

(پایان نامه سطح دو (کارشناسی))

موضوع:

تأثیر مثبت اندیشی نسبت به حوادث و بلایای طبیعی از منظر آیات و روایات

استاد راهنمای:

سرکار خانم مینو علیمیرزا

تهیه و تنظیم:

خانم سیده زهرا دریاباری

سال ۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مُحَمَّد رَهْبَانِي

سپاس خداوندی را که سخنوران از ستودن او عاجزند و حسابگران از شمارش نعمت‌های او ناتوان، تلاشگران از ادای حق او درمانده‌اند. خدایی که صاحبان همت‌های بلند به کنه ذات او نرسند و افکار ژرف اندیش، ذات او را درک نمی‌کند و دست غواصان دریای علوم (هرچند ژرف اندیشی کنند) به او نخواهند رسید. پروردگاری که برای صفات او حد و مرزی وجود ندارد و تعریف ذات او محال است. برای خدا وقت معینی وجود ندارد. او مخلوقات را با قدرت خود آفرید و به رحمت خویش بادها را به حرکت در آورد و به وسیله کوه‌ها، اضطراب و لرزش زمین را به آرامش تبدیل کرد.

تقدیم به محضر مقدس

ای امام غریب و تنہا

و ای امام مظلوم و مضطرا

که بیش از هزار و صد و شصت سال

سپهر سعدی و همت ما، هستی

تقدیر و تشکر:

سپاس بیکران خداوند را که توفیق تحقیق و نگارش این پژوهش را فراهم آورد.

بر خود فرض می‌دانم از باب «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» از زحمات و تلاش کلیه

بزرگانی که اینجانب را در تهیه و تنظیم رساله حاضر یاری نمودند تقدیر و تشکر نمایم.

تقدیر و تشکر شایسته از مسئولین فرهیخته حوزه علمیه حضرت قاسم بن الحسن علیهم السلام، و

کلیه عزیزانی که مقدمات تحصیل را برایم فراهم نمودند.

و با تقدیر و تشکر شایسته از استاد بزرگوار سرکار خانم علیمیرزاوی که با نکته‌های ظریف و دقیق

همواره راهنمای راهگشای نگارنده در اكمال و اتمام پایان نامه بودند. در انتها از تمام کسانی که

در به انجام رسیدن این تحقیق مرا یاری کردند تشکر می‌نمایم.

امید است کلیه عزیزان در پناه و الطاف باری تعالیٰ قرار گیرند.

نتیجه تحقیق:

انسان مثبت اندیش، تفسیر و تعبیرش از حوادث و رخدادهای طبیعی و رفتارهای انسانی خود متفاوت از دیگران است و آنچه برای افرادی عادی یک تهدید است برای انسان مثبت اندیش می‌تواند یک فرصت طلایی برای پیشرفت و خودسازی تلقی شود. بنابراین در نگاه انسان مثبت اندیش تنها حادثه آفرین آینده زندگی او، خداوندی است که محال است جز خیر و نیکویی از او سر زند. در نگاه چنین فردی، دلیلی برای ترس و نگرانی از آینده نخواهد بود و در وجودش یأس و نا امیدی باقی نخواهد ماند. بلکه در اثر این ارزیابی و تلقی مثبت، همه وجودش را آرامش و امید در بر می‌گیرد و چنین شخصی هنگامی که با این روحیه در دنیا زندگی کند، می‌تواند از ترس و نگرانی در مورد آخرت نیز به حق رهایی یابد. در فصل دوم نیز به این نتیجه می‌رسیم که خداوند جهان آفرینش را به گونه‌ای پدید آورده که همه چیز دارای نظم و هدفمندی است و خداوند حکیم است و هیچ کاری را عبث و بیهوده انجام نمی‌دهد و همه‌ی اتفاقات و حوادث طبیعی دارای آثار مفیدند و به انسان در جهت رسیدن به هدف نهایی اش کمک می‌رسانند، زیرا شکی نیست که بدی این حوادث ناگوار، نسبی است. بنابراین با بررسی‌ها به فلسفه مشکلات پی می‌بریم که مشکلات و مصائب و بلاها بر پایه‌ی امور مبهم و درد آفرین ایجاد نمی‌شود، بلکه در وادی همه‌ی بلاها، لطف و رحمت الهی است چراکه خداوند رب العالمین است.

در پایان به این نتیجه می‌رسیم که مثبت اندیشی آثاری دارد که می‌تواند در حیطه‌ی اعتقادی، انسان مثبت اندیش، تأثیرات بسزایی مانند دست یافتن به مرحله‌ی توحید واقعی، عدل الهی و اطمینان قلبی به معاد بگذارد و اگر انسان بتواند مثبت بیندیشد می‌تواند درجات عالی صبر، شکر، امید و رضایت از زندگی و ... دست یابد و در جامعه به تعادل و بیدارسازی و آگاهی افراد و پیشرفت و تعالی نائل شود.

«فهرست منابع»

* قرآن مجید.

* نهج البلاغه.

* صحيفه سجاديه.

١. ابن بابويه، محمد بن علي، التوحيد، هاشم حسينی، چاپ اول، قم: جامعه مدرسین، ۱۳۹۸.
٢. ——، التوحيد، هاشم حسينی، چاپ اول، قم: جامعه مدرسین، ۱۳۹۸ ق.
٣. ——، عيون أخبار الرضا، چاپ اول، تهران: نشر جهان، ۱۳۷۸.
٤. ابن زکریا، احمد بن فارس، معجم مقایيس اللげ، عبد السلام محمد هارون، ج ٢، قم: مکتب الأعلام الاسلامي، ۱۴۰۴ ق.
٥. ابن شعبه حرّاني، حسن بن علي، تحف العقول، على اکبر غفاری، چاپ دوم، قم: جامعه مدرسین، ۱۴۰۴ ق.
٦. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، ج ۱۳، بيروت: دار صادر، ۱۴۱۴ ق.
٧. اربلي، على بن عيسى، كشف الغمه فى معرفة الائمه، محقق: سيد هاشم رسولی محلاتی، ج ١، تبریز: بنی هاشمی، ۱۳۸۱.
٨. ای پی، مارتین، سیگمن، شادمانی درونی، مصطفی تبریزی، رامین کریمی، على نیلوفری، ج ۱، تهران: دایره، تابستان ۱۳۸۹.
٩. بطحایی گلپایگانی، سید هاشم، اخلاق تحلیلی اسلام، تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه، ۱۳۷۷.
١٠. بیابانی اسکویی، محمد، عدل الهی، چاپ اول، تهران: نشر بنا، ۱۳۹۰.
١١. پرور، اسماعیل، گلبانگ عدالت، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۲.
١٢. پسندیده، عباس، رضایت از زندگی، چاپ دوازدهم، قم: دارالحدیث، ۱۳۹۱.
١٣. تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، غرر الحكم و درر الكلم، چاپ دوم، قم: دارالکتب الاسلامی، ۱۴۱۰ ق.
١٤. خدایاری فرد، محمد، غباری نباب، باقر، ساخت و بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس مثبت نگری، اردیبهشت ۹۱.
١٥. دهخدا، على اکبر، لغت‌نامه دهخدا، تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۷.

۱۶. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، **المفردات فی غریب القرآن**، چاپ اول، بیروت: دارالعلم الشامیه، ۱۴۱۲ق.
۱۷. رستمی، محمد حسن، **سیمای طبیعت در قرآن**، قم: انتشارات بوستان کتاب، ۱۳۸۵.
۱۸. زبیر بن بکار، **الموقیات**، تحقیق سامی مکی العارفی، چاپ اول، قم: افست منشورات شریف رضی، ۱۴۱۶ق.
۱۹. سبحانی، جعفر، **محاضرات فی الهیات**، تلخیص علی ربانی گلپایگانی، چاپ ششم، قم: موسسه امام صادق، ۱۴۲۳ق.
۲۰. سبحانی، جعفر، **معاد انسان و جهان**، قم: انتشارات مجله مکتب اسلام، ۱۳۷۳.
۲۱. سبزواری نجفی، محمد بن حبیب الله، **الجديد فی تفسیر القرآن المجید**، ج ۶، بیروت: دارالتعارف المطبوعات، ۱۴۰۶ق.
۲۲. سید جزائری، محمد علی، **دروس اخلاق اسلامی**، قم: انتشارات مرکز مدیریت حوزه علمیه قم، ۱۳۸۲.
۲۳. شبر، سید عبدالله، **بنيادهای اخلاق اسلامی**، چاپ سوم، تهران: آرمان، ۱۳۷۳.
۲۴. شجاعی، محمد، **ضرورت خودشناسی و مطالعات انسانی**، چاپ دوم، قم: انتشارات محیی، ۱۳۸۹.
۲۵. شریعتی سبزواری، محمد باقر، **معاد در نگاه عقل و دین**، چاپ ششم، قم: موسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۰.
۲۶. شریعتی، محمد باقر، **معاد در نگاه عقل و دین**، چاپ دوم، قم: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۰.
۲۷. شریف رضی، محمد بن حسین، **شرح نهج البلاغه**، صبحی صالح، چاپ اول، قم: هجرت، ۱۴۱۴ق.
۲۸. شفائی، حسین، **امتحان؛ سنت الهی و عامل تکامل**، چاپ اول، بی‌جا: نشر مؤلف، ۱۳۶۷.
۲۹. طباطبایی، سید محمد حسین، **تفسیر المیزان**، چاپ پنجم، قم: جامعه مدرسین، ۱۴۱۷ق.
۳۰. طریحی، فخرالدین، **مجمع البحرين**، ج ۶، چاپ سوم، تهران: مرتضوی، ۱۳۷۵.
۳۱. طوسی، محمد بن حسن، **التیان فی تفسیر القرآن**، ج ۱، بیروت: دار إحياء التراث العربي، بی‌تا.
۳۲. طوسی، محمد بن حسن، **مصابح المتهجد**، چاپ اول، بیروت: فقه الشیعه، ۱۴۱۱ق.
۳۳. علیزاده، میترا، **مثبت اندیشی یا منفی نگری**، چاپ هفتم، مشهد: موسسه فرهنگ قدس، ۱۳۹۰.
۳۴. فرانکن، رابرت، **انگیزش و هیجان**، گروهی از مترجمان، ج ۱، تهران: نشر نی، ۱۳۸۴.

- . ۳۵. فراهیدی، خلیل ابن احمد، العین، ج ۸، چاپ دوم، قم: هجرت، ۱۴۱۰ق.
- . ۳۶. فلسفی، محمد تقی، معاد از نظر روح و جسم، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۲
- . ۳۷. فیض کاشانی، محسن، منهاج النجاۃ، ترجمه رضا رجبزاده، تهران: پیام آزادی، ۱۳۶۴
- . ۳۸. قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۳، بیروت: دارالکتب الاسلامی، ۱۳۵۲
- . ۳۹. قشیری نیشابوری، ابوالقاسم، رساله قشیریه، ج ۳، مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۱
- . ۴۰. کار، آلان، روانشناسی مثبت، علم شادمانی و نیرومندی‌های انسان، حسن پات نجفی و جعفر نجفی زند، تهران: نشر سخن، ۱۳۸۵
- . ۴۱. گروهی از پژوهشگران، ره توشه راهیان نور، نشر رشید، ۱۳۹۳
- . ۴۲. گروهی از مترجمان، ترجمه تفسیر مجمع البیان، ج ۱۱، تهران: فراهانی، ۱۳۶۰
- . ۴۳. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، ج ۵۸، چاپ دوم، بیروت: دارالتراث العربی، ۱۴۰۳ق.
- . ۴۴. محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، ج ۶، ناشر: دارالحدیث، سال ۱۴۱۶هـق.
- . ۴۵. مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن، ج ۷، چاپ اول، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۶۸
- . ۴۶. مطهری، مرتضی، بیست گفتار، چاپ پنجم، تهران: صدراء، ۱۳۵۸
- . ۴۷. ——، عدل الهی، چاپ سوم، تهران: صدراء، ۱۳۶۷
- . ۴۸. ——، مجموعه آثار، تهران: صدراء، ج ۱، تهران: صدراء، ۱۳۸۵
- . ۴۹. معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، تهران: انتشارات ثامن، بی‌تا.
- . ۵۰. مغنية، محمد جواد، تفسیر کاشف، ج ۷، چاپ اول، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۲۴ق.
- . ۵۱. مقدم، حامد، سنت‌های اجتماعی در قرآن کریم، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، چاپ دوم، ۱۳۶۹
- . ۵۲. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۳، ۱۴، ۲۴، ۱۷، چاپ اول، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۴
- . ۵۳. مددوحی کرمانشاهی، شرحی بر دعاهای صحیفه سجادیه، شهود و شناخت.
- . ۵۴. موسوی خمینی، سید روح الله، چهل حدیث، چاپ ششم، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۴

۵۵. موسوی، سید جمال الدین، **عدالت اجتماعی در اسلام**، تهران: موسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۰.
۵۶. مهیار، رضا، **فرهنگ ابجده عربی فارسی**، بی‌تا، بی‌جا.
۵۷. مبیدی، رشید الدین، احمد بن أبي سعد، **كشف الاسرار وعدة الابرار**، تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۱.
۵۸. نراقی، محمد مهدی، **جامع السعادات**، مصحح محمد کلانتر، ج ۱، چاپ سوم، جامعه النجف، ۱۳۸۳.
۵۹. نیلی‌پور، مهدی، **بهشت اخلاق**، چاپ اول، انتشارات موسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر (عج)، بی‌تا.
۶۰. الودد، همپتن، **نگرش مثبت**، ترجمه فهیمه نظری، تهران: موسسه ایز ایران، ۱۳۸۱.
۶۱. الهامی نیا، علی اصغر، **سیره اخلاقی معصومین**، قم: نشر زمزم هدایت، چاپ سوم، ۱۳۸۹.

فصلنامه‌ها:

۶۲. هنرمند، سید مرتضی، **عدل الهی و کارآمدی نظام تربیتی اسلام**، فصلنامه علمی پژوهشی اندیشه نوین دینی، ش ۳۰، سال هشتم، ۱۳۹۱.

سایت‌ها:

63. <https://en.wikipedia.org/wikiloptimism>.
64. www.Tasnim.Blogfa.Com.